

ضرورت لغو تحریم‌ها را از یاد نبریم

کورش احمدی

دیپلمات پیشین ایران در نیویورک

جنگ تجاوزکارانه‌ای که به کشور تحمیل شده بود، نهایتاً با درایت و واقع‌بینی مقامات ما متوقف شد. در این رابطه جادارد از کار بارزش آقای دکتر عراقچی که عهده‌دار کار خطیر اعلام توقف عملیات شد، تجلیل کنیم. بی‌شک، عمل بر خی که این چندروزه شروع به انتقاد از ایشان در این رابطه کرده‌اند، مذموم و مغایر با منافع ملی است. اکنون مهمترین سوال این است که این «توقف عملیات» قطعی و دائمی است یا رژیم اسرائیل ضمن هماهنگی با آمریکا در حال توطئه‌چینی برای تجاوز دیگری به میهن ما یا نوعی جنگ در منطقه خاکستری است. گزارش‌های خبری که حکایت از ارسال گسترده تجهیزات و مهمات از آمریکا به اسرائیل دارد، می‌تواند مؤید این نظر باشد که یکی از دلایل توقف عملیات، مواجهه رژیم اسرائیل با کمبود ادوات لازم بوده‌است. این در حالی است که روشن نیست آیا کشورهایی که همیشه از آنها به‌عنوان شرکای راهبردی خود اسم برده‌ایم، گامی در جهت جبران کمبودهای نظامی ما برداشته‌اند یا بر خواهند داشت؟ این موضوع مهمی است که قطعاً در برنامه‌ریزی های ایران باید حائز اهمیت بسیار دانسته‌شود.

در حاشیه این سوال اصلی، جنجالی نیز در آمریکا و اروپا در مورد میزان صدمه به تأسیسات اتمی ایران و سرنوشت محموله‌های اورانیوم غنی‌شده در اثر حمله تجاوزکارانه آمریکا برپاست. این جنجال نیز می‌تواند با احتمال یک تجاوز دیگر بی‌ربط نباشد. رئیس ستاد ارتش آمریکا، بر خلاف ترامپ تعبیر «نابودی کامل» را در مورد سایت فردو به کار نبرد. وی گفت: «ما به کار خودمان نمره نمی‌دهیم و اجازه می‌دهیم تا جامعه اطلاعاتی نمره بدهد». اسرائیل و گروسی گفته‌اند که فردو «دیگر عملیاتی نیست». دیوید آلبرایت، متخصص موسسه ISIS، از «خسارت جدی» به فردو گفته و اضافه کرده که ارزیابی خسارات تنها در صورت بازدید از محل ممکن خواهد بود. محافل غربی در مورد سایت‌های نطنز و اصفهان نیز طیفی از حدس و گمان‌ها را مطرح می‌کنند. در مورد محموله‌های انواع اورانیوم غنی‌شده نیز گروسی گفته است که از مقامات ایرانی شنیده که «تدابیر حفاظتی» در مورد آنها اتخاذ شده است. گفته می‌شود چون این محموله‌ها قابل انتقال و جابه‌جایی مستمر هستند، تردید بیشتری در غرب در مورد سرنوشت آنها وجود دارد. به هر صورت، این سایت‌ها و این محموله‌ها یکی از مهمترین فاکتورهای معادلات نظامی هستند. گروسی در رابطه با این سایت‌ها و محموله‌ها از نیاز به بازگشت بازرسان آژانس به ایران سخن گفته است.

ابعاد تعلیق همکاری ایران با آژانس

ابراهیم ایوبی

وکیل دادگستری

از یامداد جمعه ۲۳ خردادماه با شروع تهاجم ارتش اسرائیل به مراکز نظامی و تأسیسات هسته‌ای کشور، رزمه ادامه یافت توقف همکاری ایران به سازمان بین‌المللی انرژی اتمی میان نمایندگان مجلس شورای اسلامی بالا گرفت و سرانجام در روز چهارشنبه ۱۴۰۴/۴/۱۴ الزام دولت به تعلیق همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (International Atomic Energy Agency) به تصویب رسید. جالب این که «قانون سازمان انرژی اتمی ایران» در همین تاریخ یعنی ۳ تیر ۱۳۵۳ به تصویب مجلس سنار رسیده است. در دو دهه گذشته همکاری ایران با آژانس دوران پر فراز و نشیبی را پشت سر گذاشته که برای بررسی ابعاد حقوقی موضوع نیازمند شناخت جایگاه و حقوق حاکم بر آژانس، سیر قانون‌گذاری در دو دهه گذشته، و البته مصوبه‌های اخیر هستیم.

این سازمان بین‌المللی در سال ۱۹۵۶ میلادی به عنوان نهادی مستقل که زیر مجموعه سازمان ملل متحد فعالیت می‌کند، پا به عرصه گذاشت. مهم‌ترین اهداف آژانس عبارتند از: تشویق به تحقیق و گسترش مطالعات علمی در مورد انرژی اتمی جهت استفاده صلح‌آمیز، ارائه توصیه‌های لازم در کاربرد انرژی اتمی، فراهم کردن اطلاعات مربوط به تغییرات فنی مورد استفاده صلح‌آمیز از اتم و... عنوان شده است. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی سه رکن دارد: کنفرانس عمومی (متشکل از همه اعضا)، شورای حکام (هیئت‌مدیره) و مدیرکل (مقام اجرایی)؛ ایران از ابتدای تأسیس آژانس در آن عضویت داشت.

حقوق حاکم بر آژانس را چهار سند اصلی تشکیل می‌دهد: اساسنامه، معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای، موافقت‌نامه پادمان و پروتکل الحاقی به موافقت‌نامه پادمان. البته قطعنامه‌های شورای حکام نیز از منابع بعدی به حساب می‌آید. معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای از سال ۱۹۷۰ میلادی به مدت ۲۵ سال به اجرا درآمد و در سال ۱۹۹۵ برای مدت نامحدود تمدید شد. ایران به همه اسناد اصلی آژانس پیوسته و پس از قطعنامه شهریورماه ۱۳۸۲، در بیانیه مشهور به «بیانیه تهران» که به تاریخ ۳۰ مهر ۱۳۸۲ با حضور وزرای خارجه سه کشور اروپایی (انگلستان، فرانسه و آلمان) صادر گردید؛ علاوه بر اعلام شروع فرآیند تصویب و

در کنار این ملاحظاتی، صحبت از مذاکره نیز هست. ترامپ از مذاکره با ایران در «هفته آینده» سخن گفته است. مارکوروبیو، وزیر خارجه آمریکا، گفته است که «اگر ایران مایل به داشتن یک برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای است، آمریکا حاضر به مذاکره است.» ویتکاف هم گفته است: «امیدوارم به یک توافق صلح جامع با ایران دست پیدا کنیم. به نظر من، ایران آماده است.» در ایران، اظهارات دکتر پزشکیان مهم است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری ایشان در تماس تلفنی با ولیعهد عربستان گفته است: «آماده حل و فصل مسائل میان خود و آمریکا بر پایه چارچوب‌های بین‌المللی هستیم.» اما به نظر می‌رسد که کار تنها در سطح اعلام آمادگی باقی مانده است. واکنش دکتر عراقچی به اظهارات مقامات آمریکایی در مورد مذاکره مبنی بر اینکه «هیچ توافقی برای شروع مجدد مذاکره انجام نشده و حتی صحبتی برای مذاکره نشده است»، امیدبخش است؛ چراکه حاوی نظری منفی در مورد مذاکره نیست. لذا، محتمل است که طی روزهای آینده تلاش‌هایی در این رابطه صورت گیرد. از آنجا که پادزهر جنگ چیزی جز دیپلماسی و مذاکره نیست، اظهار آمادگی اصولی مقامات دو کشور برای ادامه مذاکره تحولی مثبت است. عقریت جنگ نباید از یاد مقامات ما برده‌باشد که خواسته اصلی ما لغو کامل تحریم‌هاست و روشن است که این مهم جز از راه مذاکره حاصل نخواهد شد. سخن ترامپ مبنی بر اینکه اکنون چین می‌تواند از ایران نفت بخرد، مادامی که در قالب یک فرمان اجرایی رسمیت نیافته، کارایی چندانی نخواهد داشت. در ازای لغو تحریم‌ها طرف مقابل خواستار توافقی رسمی در مورد برنامه اتمی ایران خواهد بود که ممکن است در شرایط جدید برای ایران آسان‌تر باشد. ضمن اینکه مذاکره و نبل به توافق راه مطمئن برای خنثی کردن تلاش‌های جنگ‌افروزانه رژیم جنایتکار اسرائیل است. این رژیم این‌بار نیز مثل همیشه از توافقی بین ایران و آمریکا وحشت خواهد داشت. در یک راه حل نهایی، گریزی از نقش آژانس و مدیرکل آن نیست. اگر چه در نتیجه کار آژانس و گروسی عملاً تجاوز به کشورمان تسهیل شد اما نباید فراموش کرد که این تجاوز از ماه‌ها قبل برنامه‌ریزی شده بود و در غیاب توافقی بین ایران و آمریکا در مورد غنی‌سازی، نهایتاً عملی می‌شد. اهمیت این امر از نظر واکنش‌هایی است که نسبت به آژانس و گروسی در ایران در جریان است. این واکنش‌ها، از جمله واکنش مجلس، اگرچه قابل درک است، اما نباید به چیزی مانند «قانون راهبردی لغو تحریم‌ها» که مذاکره را عملاً ممنوع و دست دولت وقت را کاملاً بست، تبدیل شود. اگر چه در مصوبه جدید مجلس به دولت تکلیف شده تا از هرگونه همکاری با آژانس خودداری کند، اما احراز تحقق دو شرطی که برای رفع تعلیق تعیین شده، برعهده سازمان انرژی اتمی و شورای عالی امنیت‌های ملی گذاشته شده که می‌تواند راهی برای عبور از این ممنوعیت باشد.

تقدیر رهبری از اتحاد ملت علیه متجاوزان

گروه خبر: مقام معظم رهبری روز پنج‌شنبه در سومین پیام تلویزیونی به مردم، «پیروزی ملت ایران بر رژیم صهیونیستی و ضربات مهلک نیروهای مسلح به این رژیم و همچنین پیروزی بر رژیم آمریکا و سبلی سخت جمهوری اسلامی به آن در برابر حمله بدون دستاورد آنها به مراکز هسته‌ای ایران» را «درخور تبریک» دانستند و تأکید کردند: «تبریک سوم، تبریک اتحاد و اتفاق فوق العاده ملت

ایران است». آیت‌الله خامنه‌ای در این پیام با گرامی‌داشت یاد شهیدان گرانقدر و سرداران و دانشمندان ارزنمند شهید، خطاب به ملت گفتند: «این پیروزی چند تبریک لازم دارد. یک تبریک، پیروزی بر رژیم جعلی صهیونیستی است که با وجود آن همه هیاهو و ادعادر زیر ضربات جمهوری اسلامی تقریباً از پا در آمد و لِه شد». ایشان با تأکید بر اینکه «توانایی جمهوری اسلامی در وارد کردن چنین ضربات کوبنده‌ای در مختله صهیونیست‌ها نمی‌گنجید»،

افزودند: «نیروهای مسلح ما به کمک الهی توانستند

از دفاع چندلایه و پیشرفته آنها عبور و بسیاری

از مناطق شهری و نظامی آنها را زیر فشار

موشک‌ها و تهاجم قوی سلاح‌های پیشرفته

خود با خاک یکسان کنند». رهبری

تأکید کردند: «رژیم صهیونیستی

تغییر تاکتیکی صدا و سیما؟

درباره حضور سه چهره میانه‌رو در تلویزیون پس از اظهارات جنجالی وحید جلیلی

گروه خبر: به نظر می‌رسد صداوسیما بار دیگر از تندروی‌های خود عقب‌نشینی کرد؛ تندروی‌هایی که حتی دستورات و تصمیمات رهبری را هم به نوعی زیر سوال می‌برد. درست پس از جنگ ایران و اسرائیل و مهم‌تر از آن بعد از دستور «یک‌صدایی در ایران» و «مذاکره غیر مستقیم» از سوی رهبری، افرادی که به عنوان کارشناس به صداوسیما دعوت شده بودند از آنتن رسانه ملی، به دوقطبی شدن جامعه دامن زدند و در این راه از هیچ توهین و حمله‌ای به مخالفان سیاسی خود فروگذار نبودند. این حرکت حاکی از آن است که با وجود میلیاردها تومان بودجه، صداوسیما از رسانه ملی به رسانه یک جریان حداقلی سقوط کرده است. برنامه‌های تفرقه‌افکن در حالی از صداوسیما پخش می‌شود که حتی محمود کریمی، مداح نزدیک به رهبری نیز مداحی‌های خود را بر اساس ملودی و مضامین آشنای ترانه «ایران» اثر زنده‌یاد محمد نوری اجرا می‌کند و با همصدایی دوستداران اهل بیت «ای ایران ایران» سر می‌دهد. حتی سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد نیز در صفحه ایکس خود درباره لزوم خنثی کردن «فتنه تفرقه‌افکنی» هشدار داده و می‌نویسد: «دهه محرم فرصتی برای تقویت انسجام ملت ایران است. از صداوسیما، خطبای، مداحان، هیئت‌ها، مساجد، حسینیه‌ها، مکتب‌های خیابانی، رسانه‌ها و گروه‌های مجازی و... نباید صدای اختلاف و دوقطبی شنید. برای دعوا وقت داریم! امروز روز اتحاد ملی است. هر صدای تفرقه‌افکن صدای دشمن است، به آن مجال ندهیم. در شرایطی که توصیه دلسوزان ایران به وحدت و همدلی است و هنوز نفس راحتی از جنگ نکشیده‌ایم، وحید جلیلی، قائم مقام صداوسیما از آنتن زنده اعلام کرد: «بعضی‌ها را دیدیم که در این ایام می‌گویند، ما به وحدت و همبستگی ملی نیاز داریم. گفتیم بله صدرصد همین‌طور است. گفتند پس دیگر اسم خدا و پیغمبر نیاروید و بگذارید همه باشند.» و در بخش دیگری از سخنانش تأکید کرد: «عذرخواهی می‌کنم! برخی انگار می‌خواهند وطن را به آغل تبدیل کنند. ما انسانیم. وطن برای ما با هویت، ماهیت، افتخاراتش، رشته‌های عمیق معنوی و نسبت‌اش با پروردگار [تعریف می‌شود]». میثم نبلی نیز با حضور در برنامه زنده ثریا (شبکه یک سیما) گفت: «سولخ‌های [سوراخ‌های] امنیتی‌مان را باید بشناسیم. جریان نفوذ را باید بشناسیم و با آن برخورد سخت کنیم. معنی ندارد که پهباد بسازند و ترور کنند و هیچ‌کس نفهمیده باشد. این نقطه ضعفی است که باید جبران کنیم.» او در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به اینکه آمریکا دشمن است، تأکید کرد: «کدام مذاکره؟! برای چه می‌خواهی مذاکره کنی؟ مبدأ مذاکره و موضوع آن را به قصد نابودی آمدند و چند تن بمب روی آن ریختند. این‌ها نقاط ضعف ماست. مذاکره در این قضیه و این مدل رفتاری که دشمنان کردند، بخشی از عملیات ترور و جنگ است.» پس از این سخنان بود که سبیل انتقادات به سوی مدیریت صداوسیما یا همان رسانه ملی روان شد و مدیریت آن را به عقب‌نشینی از مواضع خود کرد. شاید همین انتقادات بود که مدیران صداوسیما را وادار کرد تا از افرادی از طیف اصلاح‌طلبان نیز دعوت شود. البته این دعوت‌ها مسبوق به‌سابقه است و صداوسیما در بزنگاه‌های سخت همچون بحران اعتراضات سال ۱۴۰۱ با دعوت اصلاح‌طلبان سعی در آرام کردن فضا داشت اما با گذر از این لحظات حساس، دوباره رویه خود را در پیش می‌گیرند. بخش برنامه‌هایی که به دوقطبی شدن جامعه می‌انجامید و انتقاد از آنها بار دیگر به اصلاح‌طلبان روی خوش نشان دادند تا مسیر فرار رو به جلو را برای خود باز کنند.

▼ قدر ذخیره فرهنگی و اجتماعی را بدانید

حسام‌الدین آشنا، مشاور رئیس‌جمهور در دولت روحانی یکی از افرادی بود که به صداوسیما دعوت شد. او پیش از این دعوت در صفحه ایکس خود به سخنان وحید جلیلی واکنش نشان داده و نوشت:

باید بداند که تعرض به جمهوری اسلامی هزینه سنگینی برای آنها خواهد داشت که بحمدالله این اتفاق افتاد و افتخار آن متعلق به نیروهای مسلح و مردم عزیزمان است که این نیروها را در درون خود پرورش داده و با پشتیبانی، دست آنها را برای چنین کار بزرگی، باز و قوی کردند». ایشان تبریک دوم به ملت ایران را مربوط به «پیروزی بر رژیم آمریکا» خواندند و خاطرنشان کردند: «رژیم آمریکا وارد جنگ مستقیم شد؛ چراکه احساس کرد اگر وارد نشود رژیم صهیونیستی به کلی نابود خواهد شد. بنابراین، برای نجات رژیم وارد شد اما هیچ دستاوردی از این جنگ نداشت». آیت‌الله خامنه‌ای حمله به مراکز هسته‌ای کشورمان را درخور پیگیری جزایی مستقل در دادگاهی بین‌المللی خواندند و افزودند: «البته آنها هیچ کار مهمی نتوانستند انجام دهند و بزرگ‌نمایی غیر متعارف رئیس‌جمهور آمریکا نشان دهنده احتیاج او به پوشاندن حقیقت مهم پیروزی جمهوری اسلامی بود». ایشان با اشاره به «سبلی سخت و متقابل جمهوری اسلامی به آمریکا با حمله پایگاه مهم آنها در منطقه یعنی الغدید»، خاطرنشان کردند: «آمریکایی‌ها که حمله خود را بزرگ‌نمایی کردند، در قبال پاسخ ایران دست به کوچک‌نمایی زدند. درحالی‌که این اتفاق بزرگی است که نشان داد جمهوری

«کسی نگفت از خدا و پیامبر سخن نگویند؛ گفتند این قدر مقدسات را خرج برنامه‌های جناحی نکنید. کسی که نظریه ۸ میلیون بیننده کافیه» را در جمع‌های متعدد بیان کرده، صلاحیت ندارد از ملیت و جوهر و هویت و آغل سخن بگوید.»

آشنا پس از حضور در برنامه «راهبرد» تلویزیون، از مجری پرسید: «اما اینجا نشستیم‌ایم چه کار کنیم؟ شما می‌توانید به من و امثال من اطمینان بدهید که این برنامه‌ای است که کسانی که می‌توانند در سطح ملی با مردم و مسئولان کشور حرف بزنند، اگر حرفی دارند، بزنند و مطمئن باشند که حرفشان حداقل پخش می‌شود، حتی اگر شنیده نشود؟» مجری در پاسخ می‌گوید: «آقای آشنا، شما خودتان با این حوزه آشنا هستید. من نه از این مداح هستم و نه از آن جناح. با رؤسای جمهور مختلف، رؤسای مجالس و سیاست‌مداران کشور و نمایندگان گوناگون گفت‌وگو کرده‌ام. شما روحیه این عضو کوچک خانواده بزرگ رسانه ملی را به طور مشخص می‌شناسید؛ اهل پرده‌پوشی و سانسور نیستیم، اما باید یک درک عمیقی هم داشته باشیم از اینکه کشور در شرایط بسیار حساسی قرار دارد. الان وقت نقد کردن مطالبات گذشته و بهره‌برداری، یا به بیان دقیق‌تر، سوءاستفاده از شرایط نیست. ما امروز در شرایط تهاجم به امنیت سرزمین‌مان قرار داریم. تشخیص این موضوع یقیناً با سیاست‌گذاران و مسئولان رسانه است، اما به نظرم قبل از اینکه این مقام تشخیص را به سیاست‌گذاران مسئول رسانه واگذار کنیم، باید مسئولیت حرف‌هایشان را به خود مهمانان برنامه واگذار کرد. آن‌ها باید مسئولیت آنچه را که اکنون در مقابل ملت ایران می‌نشینند و می‌گویند، بپذیرند. این یک واقعیت است.»

حسام‌الدین آشنا نیز تأکید می‌کند: «گفت‌وگوی دوسه‌دقیقه‌ای که اکنون با هم داشتیم، بخش بسیار مهمی از چارچوبی است که باید برای کشور در شرایط جنگ ترسیم شود. یعنی کاری که دشمن انجام می‌دهد این است که به شما به‌عنوان رسانه بگوید که بیننده ندارید، به من به‌عنوان کارشناس بگوید که تو جایی در رسانه ملی ات نداری، و به مردم بگوید که این تلویزیون ارزش دیدن ندارد و نمی‌توان به آن اعتماد کرد. به سیاست‌گذاران ملی کشور هم بگوید که این ابزار از کار افتاده و فایده‌ای ندارد. این بخش بسیار مهمی از «جنگ شناختی» است که یک دشمن باید برای دشمنش در سطح ملی و در کشور هدف طراحی کند، «او در بخش دیگری از صحبت‌هایش می‌گوید: «من در گفت‌وگو با مقامات سیاسی کشور، در این چند روز یک نکته را مکرراً تکرار کرده‌ام و عاجزانه خواهش می‌کنم که به آن توجه شود این است که: «قدر این ذخیره فرهنگی-اجتماعی که برای ما ایجاد شده را بدانید. قدر این وحدتی که امروز بین همه ایجاد شده و می‌تواند موتور پیشران پیشرفت عالی کشور در همه عرصه‌ها باشد را بدانیم.»

▼ از حرم ایران حفاظت کنید

از دیگر چهره‌هایی که به دعوت تلویزیون پاسخ مثبت داد، **محمد قوچانی، روزنامه‌نگار و عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی** بود. او با حضور در تلویزیون و اشاره به اینکه ما با دلی خونین صحبت می‌کنیم، به صحبت‌های وحید جلیلی واکنش نشان داده و تأکید کرد: «ریزش و رویش به یک جناح تعلق ندارد. هم مدیرمسئول کیهان ریزش کرده، هم معاون سابق وزارت ارشاد. هم از درون بی حجاب‌ها رویش وجود دارد و هم از درون آنهایی که به حجاب افراطی به شکل دیگر اعتقاد داشتند. جامعه ایران به نقطه‌ای رسیده که تفکر «فکر کنند میهن آغل است» جواب نمی‌دهد. میهن خانه و زندگی ماست.» او در بخش دیگری از صحبت‌هایش می‌گوید: «آقای فتحی شقاقی، رهبر جنبش جهاد اسلامی فلسطین به حسن روحانی گفته بود: «ایران مرکز است و اگر ایران نباشد هیچ کشور

